

ԳՕՀԷԼ

ՂԵՐԻՏԵԻ ՏԵՎՈՒԼ

ԸՏԷՏ Զ՝

1856

1 ՄԵՅԻՍ

ՅԵՈՒԹՅԱՆ ՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆԵ՛Ր

« Եւ ազիմ Ըլահ, սէն պու միհնէթ ու մէշագ, քաթ մահալինէ թէշրիթ պուլուրտուղուն ասիրտէ՝ պիղիմ ֆէրզ գուվէթիփիլի թասհիհ էթմէյէ վէ սա հիհ էյիլի արամամըղտա պիղէ եոլ կէթմէրմէյէ վէ շիրքէթի ինսանինին բէմալիէթ ու թարադըրսընն նէրէտէ օյտուղունու աննաթ մաղա մուգթէտիր՝նուլթու նու իլան էյլէտին։ Լշվէլ Ըլահըն միւլթիէթինէ թապի օլուն։ ասիւրի ֆապա նէվնտէ սիղէ հիպէ օլունուր տէյէն սէն տէյթլ մի սին (Մատթ. շ. 33)։ — Իշիթ տինիզ ա. Լշֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոս պիղէ տէմէտի ֆի իշտէն կիւճտէն կէրի տուրուն։ ագլընըզն գուվէթինի եհնի թէրթիպէր պուլմաղա հօրմայըն։ սէնա աթլարը եհնի պուլուշարըշա շերէփլէթ մէյին։ անճագ տէտիյի շու տուր ֆի՝ պունյարըն ճիւմէսինտէն էվվէլ Ըլահըն միւլթիէթինի վէ շերաաթընը մաթլուպ էտին։ Եանի, մագսուտի մաթլուպունուղ՝ ճանընըղտա Ըլահ։]

Հըն միւլքիւթիս իսթիհքեամ վերէն ֆաղիւթիւրին քէ-
մալիւթիսին արդո՛ւ սու օլսուն. քի պունար օլմաւրդճա՛
սահիհ քէմալիւթ վէ յառաջադիմութիւն միւլքիսիւթի :

« Այգա , պիր քիմէ քէնտի հըթսընը վէ արզու-
սունու Ալլահըն հիւքմիւ ալթընա տախիյ էթմէտիքճէ՛
գաղպի իչիւն քէմալիւթ վէ րահաթ օլմաւրդ . Ալլահըն
չէրիսի ճէմի հարաքէթիմիդէ տէյիչիլմէզ գանուն օլմա-
ւորդճա , վէ Ալլահըն րէյի ճէմի րէյլէրտէն եօգարը թու-
թուլմաւրդճա՛ ֆամիլիա իչիւնտ տաիմ իթիֆաւ օլմա-
մաւրյա՛ սաատէթ տախի միւլքիսիւթ օլուր : Այլ չիքէ-
թի ինսանիսին թէմէլի սարսըլտըզտա՛ դաւախտիսին հիչ
պիրիսի միւ հքէմ տուրամաղ : Ախրէթէ տօղրու եօրիւ-
յիւ շիւնտէ տալիմ եօլտան սափար . վէ պապա էփիւտէ
փէտեր ու վալիտէ էմրիսէ Ալլահ էմրի կիպի իթիպար
օլմաւրդճա՛ քէմալ տէրէճէսէ պիհուլուրուզ օլուր .
նաւ հիւքիւմէ սիճիլաթընը հիւքմի իլահի նաղարընտա
թու թմաւորդճա , վէ պէնի աաէմ մապէյիփիտէ եկզղէ
ցինին թէնպիհաթը Նիսուս Բրիստոսուն քէնտի նութ-
գու շէրիֆիսէ մեսափի պէլլիլէնմէտիքճէ՛ ինսան հագ-
գընա իւրէք րահաթլըղը օլմաւրդ :

« Հէր պիր նուֆուսուսն Ալլահտան նասպ ու թային
օլունան հիւքիւմէթէ իթտաթ էթմէսի (Հոմ . 34 .
1) . կէրէք պու հիւքիւմէթ հէր քէսին քէնտի խանէ-
սինտէ օլսուն , կէրէք ինսանի շէրաթըն աղամիլի վէ
տէհէթի տիլմիւրընտա օլսուն , կէրէք քէթիլէրի
գորգույուլա զապիմ էթմէք իչիւն էլինտէ գըլըճ օլսուն .
կէրէք կէօղիւմիւզէ չօպան շէքլէյլէ հալիմ ու հաղիմ
կէօրիւնսին , Պօղոս առաքնալըն պիդէ թափսիէ էթտիյի
պու իթաթ տըր եալընըզ՛ քի Ալլահըն միւլքիւթիսին
մապէյիփիդէ կէթիլի վէ սնա իթիհքեամ վերիւր :

Բահաթըլա պու տիւնն առաքի եօմրիւ միւղին չէ շնիտի
նի ալմադ վե թեյեզգիւղ տուլմազ՝ եալնըզ պու թեր
թիպիլե օլուր . եօմրիւ միւղ պու Փաղկէթիլե թեմիզե
նիր . քի առաքնալ հեր պիր իհսանտան ալա պիր իհսան
կիպի Ալահաան իսթեր իտի . Իշթե պու տուր սահիհ
յառաջագիմու թիւն , չիւն իլմի եպետինն թարիֆ ու
իմա եթաթի պու տուր . Բնճազ՝ պուսուսն պինա եթ
տիլի շուրու թու պօզմազ . էն եվիլե վե հեր պիր չէ
տէն ազտեմ ճիսմանի մատտէյերին հիւքիւմէ թիլի վե
օնտան հասըլ օլան արզուլերին տօլմասընը մաթլուպ եթ
մէք , վե պու էտնա զաթլ ալա մազամնա գոյուպ՝ քէն
տի ճանընը ճէմի գուարեթլէթիլլե վե փիքրինի ճէմի
գապիլիէթլերիլլե վե գուվիէի հիսսիէսինի (գզայա
րանք) ճէմի իշկիւզարուլարըղա օլ տերեճէ ճիսմանի
մատտէլերին խրգմէթինե թոյին եթմէք , քի Ալահըն
հիւքիւմէ թի ալթընա կիրեճէք պիր չէյ գալմասըն , պու
հեր պիր չէյի աիվանեճէ ալթ իւսթ եթմէք տիր .
գալպինի թօլուրաղա վե չիրքեֆե պէնտ եթմէք տէն մա
տէ հեր պիր չէյ պօշ տուր տէմէք կիպի տիր . Այու յա
ռաջագիմու թիւն օլմազ . պուսա բնզրազ պուլմազ
տերլեր :

» Ենհայէթ իւլ էմր . սէնաաթըլ սէմաֆի բադպի
միղե վե սահիպիմիղե մէմաֆի թու թուպ՝ քէնտինի օնուս
հիւքիւմէ ալթընա պրազաճազ մը սըն . կէսնիւլ մուհապ
պէթինի պու իքիւթին մապէյննտէ իքիլե թաղսիմ է
տէճէք մի սին . Իլիէր պու վեճհիլե իքի եֆէնտիլլե
պիրտէն գուլուդ եթմէք՝ սէնին ինտինտէ յառաջադի
մութիւն վե քէմալիէթ սալըլ յօր ուսա՝ սօրարըմ սա
նա . Յիսուս Քրիստոս եֆէնտիմիղին թէնպիհաթընը
հէլ կերինե գաճազ առ պու յառաջագիմու թիւն պարըն

վէ քէմալեթերին սըրասընա տախլ մի տիր։ Լֆէն
տիմիզ քէնտիսի պիզէ տէմիշ տէյլ մի քի Տիշ պիր քիմ
եէ իքի աղայա պիրտէն խըզմէթ էտէմէզ (Վատթ. 7.
24)։ Վէ քէնտի ատէթա սէօյլէյիշինտէ՝ սիզին դազան
մաղա արզու էթտիյինիզ վարիէթի՝ պիր աղետր էֆէն
տիյէ թէշպի՜՜ էթմէզ մի։ Վ. Յովհան ոսկիքերան քէն
տի ճէմաաթընա պիր վազ վէրմիշ տիր. քի պունտա եա
զաճաղըմիզ քէլամարը պիզիմ սէօյլէտիքլէրիմիզէ դայէթ
մինասիպէթ ալըր։ — Ը՛Տ, տէր. թիթրէյէլիմ դարտաշ
լար. նէ վազըթ կէօրիւրիւզ քի էֆէնտիմիզ վարիէթի
Ըլա՜հա խասիմ պիր Ըլա՜հ կիպի կէօսթէրիր, գորգա
ըմ, Պունու եալընըզ իշիթմէք ինսանա գորգու կէ
թիրիր իսէ՝ վարիէթէ գույ օլմաղը Ըլա՜հ գորգուսուն
աան էֆղալ թուլթուլմասընը աճէլիէ կէօսթէրմէք նէ՞
գատար գորգուլաճաղ չէյ օլուր։ Տէյէճէք սինիզ. նէ՞
տէյօր սուն. տէյլ մի քի Ըլա՜հա վէ տիւննա վարիէթի.
նէ պիրտէն գուլլուզ էթմէք միթին օլտու ղունու էս
քի աղիվէր թաստիք էթմիշլէր։ Պունա ճէվապ վէրիր
իմ քի խալըր. վէ պունա ապա շիւպ՜է եօզ. ղիրա օն
լար վարիէթէ սահիպ իտիլէր, վարիէթ օնլարա սահիպ
տէյլ իտի։ Յոր գէնկին իտի. ագճէսինի գուլլանըրը
տը. լաթին ապճէյէ գուլլուզ էթմէզ իտի. օնա սէճ
տէ գըլմապ ըտը. իյլա օնու քէնտի խըզմէթինէ գուլ
լանըր ըտը։ — Վէ պու աղիզ պունու տախի քէլամըն
տա իլավէ էտէր քի, Լֆէնտիմիզ ագճէյէ աղա վէ է
ֆէնտի իսմի իթլազ էտէր իսէ՝ քէնտի թապիաթըյլա ա
ղա տըր տէմէք իսթէմէզ. անճազ օնա իթաաթ էտէն
լէրին թազսիրաթընտան տօյայը պու միսիլլիւ իւնվանէ
լայըզ օլտուղունու աննաթմազ իսթէտի։

7 Տօղըռտան տօղըռայա սէօյլէյէլիմ, ճաթըմիզըն

Ճէմի դու տրեմբերինի քենտիսինե ճեզն էտէն պու ճիւմ
 լէ ճիւմանի մէշո լիէմբեր . ֆիքրիմիզին ճէմի գապիլի
 էլիմին' իման լեֆէքքիւրլերինե վէ իմապիտէն պա
 լիա սաատէթէ մէյտան պրազմայարազ քիւլլէն սենաթմ
 հիսապլարլնա մէյլ էթմէսի , մատտէի ճիւմանիի Եւս
 սըրասընա չըդարմազ վէ պիզիմ' ֆապրիդալարըմըզն հա
 սըլաթընա վէ հիքսէթինե սեճաե գըլմազ տէյիլ միւ Լշ
 կեր յառաջադիմու թիւն պու իսէ' Պաշոս առաքեալն
 քենտի միւթէէսիւր լիսանըյա ֆիլիպէլիէրէ' սիզին շէհ
 վէթ ու արգունուզու սիզէ Ելլա՛հ էթմ'իլ սինիզ աէյիւ
 թաղիւր էթմէսինտէ (Փիլիպ . Գ . 19) թա՛հիր էթմ'իլ
 յառաջադիմու թիւն տուր : Պու ճէմ' չայաւետըլարն
 իչինտէ քրիստոնէսլըզ թալիմաթընն ունու տուլմաթը
 նէրէլէրէ վարաճաղընը քիմ թարիֆ եաէ պ'լիւր : Օլ տէ
 րէճէլէրտէ տիր քի , էկէր ճէմ' սենաթմնարլարը վէ
 ճէմի հիւնըվէրտնը ճիւմ էտիպ' տուրք Օղոսմնոսուն
 թագրիի միւճի պինճէ քրիստոնէսլըզն իմմայի պմազ
 իւզրէ Լշֆէնտիմ զին տաղտա սեջլէտիլի մէշոյր քէ
 լամլարըն ծնարըն հուզուրունտա օգուսազ , վէ վագթը
 մըզն ճէմի միւէլլիֆլէրինին' միւսաուտէ վէ հալիկիք
 պապընտա եէքտիլանէ մէտ՛հ էթմ'իլլէրի Զիսուսուն
 սեօղլէրիի ծնարա աննաթմազ , հէֆտի պիւր աղըզտն
 տէյէճէքլէր քի Քրիստոսուն սեօղլէրի սէրտ տիր . վէ
 պէօյլէ սէրտ հազըղաթըն իճրաթը ինսանճա միմքինս/զ
 տիր : Տէյէճէքլէր քի' պու միսիլլիւ քէլամլար յառաջա
 դիմու թիւնա մանի օլմագտան վէ պուլուշ գապիլլէթի
 նի զապթ ու կիրիֆթ էթմէքտէն , վէ մենաֆի պուլուշ
 լարա իսթիտատ ու հայըը գըլմագտան , վէ ինսանն
 էյիլէնմէսինի վէ վարիէթ քէսպ էթմէսինի միւթէզէմմ
 Թէրթիպաթը քիւլլէն իպթալ էթմէքտէն պաշգա իշէ

եարամաղորտ : Պունու սեօյլէյիպ՝ րէյլերնէն մուղայիք
կէլէն պու միսկլիւ քելուարը իշիթմէմէք իշիւն գու-
լազլարընը դափայաճաղար . պէլքի Լփէնտիմիզ իշիւն
տէ՝ յառաջադիմութիւն սէվեր Շլլա՛՛ տէյիլ տիր վէ ին-
սան հայինտէն աննամազ տէյիւ թէլէքքի ետէլեր :

« Պունա տախի տըզգաթ էթսէնիզ կերէք տիր ,
քի թամաճքետար ֆայրզճըլար վէ կեօմրիւքճիւլէր Լ-
փէնտիմիզի տիյնէմէյէ կէլտիքլերինտէ օնլարա տէմէ-
տի քի հէլալ հօլուլա վարիէթ արամազ լանէթէ մու-
ճիպ տիր : Ովիրտէ ալթոււն արամաղը վէ Սէզհիմտէն
քերէտէ վէ Տէրոտտան զիյլըյմէթ մօր գումաշ վէ
Բարոտտան մերմէր ալմաղը ետադ էթ Ռոտի : Լալը-
նըզ թէնպիհի պու օլաու . էվլէլ Շլլաճըն միւլքիէթի
նի վէ օնուս առալէթինի մաթլուպ էտիւն : Խարայէլ միլ-
լէթիննի քէնտինի տիյնէ մէյէ կէլէն զէնկէն ճարրաթիա-
րընա տէ Ռտի քի հէլալ հօլուլա վարիէթ լէրինի արթը-
մադա թալիպ օլը ըլար վէ միւլքլէրինի պէօյիւտի ը-
լէր իսէ էպէտի ճէղայէ մուսթաճագ օլու ըլար , իլլա
տէտի քի քէնտի շէհլէթ ու տըզուլարընը զապթ էթ-
մլլի տիրլէր . օնլարա եէսիր օլմամալը տըլլար . եայընըզ
պիր էֆէնտիյէ գուլլուզ էթ Ռէյի իլթիզամ էթմէլի տիր-
լէր . զիրա եիւրէք իքիյէ պէօյիւնմէզ : Քէնտինի տիյ-
նէյէն քիպիր վարիսիցիլէրէ թէնպիհ էթմէտի քի ինճէ
ֆիքիրլէրինի նէվիճաու շէյլէր պուլմաղա հօրմառնլար
վէ իլմ վէ սէնաաթա շէրէֆ վերմէք արգասընա տիւշ-
մէսիլէր քէնտի հէմզէմանլարընա ասոյիշի հալ թէտա-
րիզ էթմէք իշիւն , վէ ֆուգարալարը կնտիշէտէն գուր-
թարմազ իշիւն , անճագ օնլարա հօյրէթտի քի՝ քէնտի
հիսապլարընա Շլլաճըն քերէմիտէն էմնիէթսիզլիք դա-
րըշտըմասընլար , վէ տէվլէթէ էրմէք իշիւն թութա

տուգլարը եօջ՝ քէնտի զամիրլերինէ մուափըզ օլտուն .
 Պու թարզ ըտը Լճփէնտիմիզին վազ վերմսի եէ հուտի
 լերէ՝ քի օնյար տախի տիւննափիճէ զէվքլէրիւի արթըռ
 մագ վէ հիսապարընտա իլէրլէմէք խիւ լետսընտա ըտը
 չար , վէ Սեսիանըն հինի սպլթանաթընտա կէօրտիք .
 լերի վէ ումտուգլարը եալընըզ քէնտի ճիսմանի գապա
 արգոլարընըն տօլմասը , վէ կիւմիւշ վէ ալթուն գա
 զանմագ իչիւն դուրտու գլաթը եալընըն իճրասը ըտը .
 Խ Լաթին գարտաշտը նը տինլերինտէ գալիլէմէք
 թէնպիհի ալան առաքիալարըն սերվերինէ պաղալմ ,
 քի էփէնտիսի օլան Բլլահըն նու խգի շէրիֆինտէ սէօյ
 լէտիյի քէյաժըլս սահիհ յառաջադիմութիւն պապընտա
 պիզէ նէ՝ նասիհաթ վերիք : « Լճփէնտիմիզ Հիսուս
 Խ Վրիստոսուն լու թփոյլա վէ օնուն իլփյլէ թարագ .
 Խ զը պուլուն Խ տէր (Բ . Պետր . 4 . 18) : Պետրո
 սուն սէօզիւ օլ եէ հու տիլերէ խիթապ ըտը՝ քի աւե
 տարան պօյունտուրու զու ալթընա եէնի կիրմիշլեր խտի .
 օլ պու թփերէսթլերէ խիթապ ըտը՝ քի ֆահիշ իլժիգատ
 շարընը եէնի ինքեսար էտիսլ պրագմըշտը ըտը . զէնկուն
 լիքլերինէ մաղըռու ըլանան թիւճալարա վէ իլիմլերինէ
 կիւվէնէն ալիմլերէ խտի . Վէ պու եէնի տինէ կէլէնլէ
 ըի քէնտի հիւնէրլերինի վէ մշղըլիէթլերինի մէն էթ
 մէք մերամընտա օլմատըզտան՝ վէ օնյարըն մէքթէպլերինէ
 միւտափէմէթ էթմէսընի եասագ էթմէտիքտէն մատէ՝
 թէնպիհ էտէր քի ֆալիլէթտէ իլէրլէսինլեր , վէ հէր
 իլիմաէն արեա օլան տին իլմինտէ վէ Լճփէնտիմիզին տիւ
 ննատէ թու թտուղը խալընըն վէ էօյրլթտիյի նասի
 հաթ ու թալիմաթլարըն վու գփիէթլէնտէ մհարէթ
 քէսպ էթմինլեր : Օնուն ինտինտէ՝ պիր քրիստոնէայէ
 եազըշմէք յառաջադիմութիւն եալընըզ պու տուր , զէ

րա քրիստոնեանքն նաշատրղը ճէմի կիւն՝ կեօնէ կեօնէ
Փաղիւթիւրիլէ վէ խալըր ամէլէրիլէ տօլու վէ միւ-
ղէյնէն օլսա կերէք տիր :

” Այգա՛ պու թերթիւյ ճիւմլէթէն շիրքէթի ին-
տանի վէ ֆամիլիա վէ տէվլէթ ու միւլքիէթլէր իչիւն
տիր : Այու քէլամարտա տէրճ օլունմուշ տուրլար իլմի
էտէպտէ յառաջադիմութիւն, մուհապպէթտէ յառա-
ջադիմութիւն, էօյլէ պիր յառաջադիմութիւն քի՛ օն-
տան տիշարը հիչ պիր նաղիգ վէ իւքսէք՝ միւլհազար
եօզ, վէ ինսանքն ազլը հայվանլըգ րատտէսինէ էնէր.
քէնտի քնարնը կեօղէթ մէմք վէ ֆէտաքնարլըգ եւ-
րինէ հէր շէյի քէնտի մէնֆաաթլընա չէվիրմէք վէ խամ
թամաճ օլուր : Փաղըրլարա իմտատ վէ տէրտիլէրէ լեւ-
սէլլի եէրինէ ազլը ֆիքրի ագճէ գազանմաղա մէշուլ
էտէր, քի տար պիր միւլհազա տըր, վէ հէր քէս սը-
րառնըր շաշըրլա՛ քէնտի նէֆսիտէն դալըր սէվէճէք
վէ իթիպար էտէճէք շէյ պուլամալ : Խալըր ամլլէր-
տէ վէ ֆաղիւթտէ իլէրլէմք եէրինէ հէր պիր շէյտէ
ընպրազ՝ վէ ախլազտա վէ գալպտէ վէ զիհն ու իարագ
տէ խենգիլ պուլուր : Տիւննավի իլլէրտէ յառաջադիմու-
թիւն տէնիլէնին ճանը՝ քիշիի քրիստոնեայ էտէն՝ ֆա-
ղիլէթլէրտէ իլէրլէմք օլմատըգճա, քի ինսանը Աօղոօ
առաքնալըն ճէտէտի մեվթ (մարմին մահու) լմապիրիյ-
լէ աննաթարղը շէյիտէն : (Հոմ. է. 23) պիր լմարզ
ըլա խէլտա էտալ օնա շէրէֆ վէրլիլէր : պուշլարսըզ
յառաջադիմութիւնուն նէթիճէսի պալատէ իշար օլու-
նտիլար ալըլար : Նիսմանի զաթլարը պիր հի նէր ու
մարիֆէթլէ ճէտիա պիր շէրլէ տախիլ էթմէքտէ ինտան
գազմինին յառաջադիմութիւնունու կէօրմէք՝ ճանը վէ
օնուն գուարէթլէրլիի հիչ պիր շէյ եէրինէ ոպմայըպ

Քենտի ճէմի մեմուրիէթինէ հուտուտ՝ պէշի յիլէ մեզա-
րը, վէ գունտաղըւա քէթինի գամագ տըր: Լալա պէօյ-
լէ ալչադ թէթէքքիւրլէրիլէ վէ տար միւլհազայարըւա
լնուանը քէնտի եէթիշէ պիլէճէյի քէմայիլէթէ կէօթիւր-
մէք օյամազ: Ղիսմանի մատուէրի օնա՝ տէյիլ քի
սուլթան, իլլա Լալահ տէյիւ վէրէրէք, օնու էվվէլ խօ-
րնատըղա վէ բարբարոսլուղա՝ վէ պատէհու հայվան
լըղա տիւշիւրմէք օլուր: Օնա գըլափուզ վէ ուստա
թային էյլէ քրիստոննայ գաիտէլէրինի. օնու ճանլան
տըրան հայաթ Ջիսուս Քրիստոսուն թալիւմաթը օլ-
սուն. սիւլիք էտէճէյի եօլ վէ նաֆագա էտէճէյի հա-
գըգաթ օ ոյսուն. օյ վաղըթ կէօրիւ ըսիւն քի գուտ-
րէթ վէ սէյալէթ վէ սաստէթ մէյոանընտա նէ տէյնի
պէհատըրանէ իլէրի կիտէր, քի ինսանըն էն իւքսէք
հիւնէրինին իճասլարը օնու օրալարա էրտիրմէյէ գա-
տըր օլամազլար:

Ե.Օ.Ի.Օ. ՔԻԹԵՊԼԵՐԸՆ ՍԵՀԻՀԼԻՅԻ

Պիլիմնէ պապըն պագըն:

2. Տիւշմանտան ալընմա շէհատէթ տայմա գուվ
վէթիլ օլուր: Քրիստոննալըդ իչինտէ սապըգա թու-
թուլան իթիգատա մուղայիր եէնի պիր իթիգատ իճատ
էտէնյէր՝ սէօյլէտիլլէրինի քրիստոննալարըն օլ անէ տէ-
կին միւթէպէր թուլթուղլարը իթիգատա զըթ կէօր-
տիւքլէրինտէ օլ քիթապը սախտէ վէ տիւզմէ վէ նէվ

իճատ իեօթէրմէք հեր նե գատար քէնտիքինե աղիմ
գու վզէթ վերիւր սե իտի՝ Աւետարանլարը զարուրի գա-
պուլ էթմէրի վե էյրի մանեա վերմէյե մէճպուր օւ-
տուգլարը՝ պու աղիզ քիթապլարըն սահիհիլինե պեօ.
յիւք պիր իսպաթ տըր: Աիմաի պու մատտե իւզերի.
նե հերտիկոսլարըն շէհատէթինի կեօրէլիմ:

Իքինճի տէհքին հերտիկոսլարը՝ տէօրտ Աւետա-
րանլարըն սահիհիլինի ինքնար զլունմազ վէճհիլե թաւ-
տիք էտերէր: Հէփսնտէն էվիլէ Տատիանոսուն զիքրի
լազըմ կէլիւր. չիւն պունուն եազտըզլարը քիթապլար-
տան պու կիւնէտէք պուլունուրըր. Սիման մոզ վե
կերինթոս վե Մաննիմոն վե ախերի կիպի էքի հերե.
տիկոսլարըն քիթապլարը զոյ օլմուշ տուրլար:

Տատիանոս սապըզ պու թփերէսթ, պատէհու քրիս-
տոնեայ օլուպ օուրը Յուստինոսա չըրադ օլտու. լաքին
սօնրա հերտիկոսլուդա տիւշտիւ, վե Լնկրատեան հե-
րտիկոսլարըն փիրի օլտու: Տէօրտ Աւետարանտան ալ-
տըզը շէհատէթիւրի հազգընա պունտան էվիլէ մուխ.
դասարէն սեօյլէտիք: Ֆրագաթ աւետարանլարըն Թաւ-
քիալար վազթընտան տին քիթապը տէյիւ վերիլմիշ
օլտուղընա ախեր կէսնե շահատէթլիքլերի տախի
վար տըր:

Քրիստոնեալարըն ճէմատթընտան պրըլլուրդ տան սօն-
րա՝ հեր նեգատար քէնտի ֆէլլինե վե հարաքէթինե պու
աղիզ քիթապլար ճէվազ վերմ զլիւր իտի իսե տե՝ քէնտիւ-
սի ապա պունսլարըն սահիհիլինե գարշը սեօյլէմտի.
եալընը իչինտէն պիր գօշ փարչա շէյ դալտըրմալա վե
պազըրընա տա թէրս մանեա վերմէյե գանաաթ էթտի.
վե պունտան ուլա քէնտի զիւլւսիլերինե ույտուրմազ
իսթէտի: Վէ պունտան մատէ, Լըսիքինի վե օուրը

Իշդիականն վէ թեոգորոտոսուն նապլի միւճիւպինճէ՝
 պիաթէասարծն (տէօրութնճէ) նամըյա պիր քիթապի
 մախսուսէ ետիրդ՝ տէօրտ աւետարանն սէօյլէտիրլէրիւ
 նի միւնասիպէթիյլէ պիր պիրինէ էքլէյէրէք՝ Լճֆէնտիմի
 զին տիւղիւնճէ նագլինի խշա էյլէտի: Վունուն իչինէ
 տէօրտ աւետարանդարն քէլամյարնետան զիյատէ պիր
 շէյ իլալէ էթմէտի . անձագ քէնտի ֆատիտ իթիգատը
 նա գարշը կէլէճէք քէլամյարը իչինտէն չըգարտը . ալէլ
 խուսուս՝ Լճֆէնտիմիպին էնսապլընը (աղգարանութիւն)
 քի II. Մատթէոսուն պիրինճի պապլընըն պաշանկընճընտա
 վէ սուրբ Վրէկատն իւչիւնճիւ պապլընտա պուլունուր .
 վէ ճէմի օլ երէլէրի՝ քի Լճֆէնտիմիզին թէնճէ Վաւի
 թին սիւլիլէսինտէն վէ զիւրիէթինտէն կէլմէ կէօսթէ
 րիլլէր: Վու քիթապ տէյիլ սալթ Վնկրատեսնլարն իւ
 չինտէ , իլլա տէրձ էթտիյի զէհրինոֆարդընտա օլմա
 յան քրիստոննալար իչինտէ տախի չօդ տաղըլտը . վէ
 Վիւրիա թարաֆը եկնղեցիլէրինտէ օլ դատար շէրէֆ
 պուլաու քի , կպիսկոպոսլարը օլան թեոգորոտոս պուն
 լարտան տէվչիթմտիյինտէ իքի իւզ թանէտէն զիւտէ
 պուլուպ ճէմիսինի պիրտէն գալարտը , վէ երինէ ա
 սըլ աւետարանլարն օգուժատընը էմր էթտի . նասըլ քի
 քէնտիսի եազար կէրէֆիլլարըն ճասալը նամ քիթապլըն
 աա . (ա . 26) :

Լազըն վագըթլարն քրօգեսդան միւէլիֆիլէրինտէն
 Եյսուս տէր քի՝ Տատիանսուն պու քիթապը կաթմագ
 իչին գուլնատըղը՝ էլեկզմ Գէտիմիլտէ պուլունան ա
 ւետարանլար տէյիլ իտիլլէր . վէ սիւալ էտէր . նամըլ
 պիլտի թեոգորոտոս քի պու աւետարանլար Տատիան
 սուն էլինէ կէչմիլէր իաի : Լաքին պիզ տախի սօքա
 պիլիր իզ . էլինէ կէչմիլ օլմաղըղըն նէրտէն պիլտի քէն :

տիտի : Թէոդորիտոս Տատիանոսուն եափարդը քիթաւ
 պըն իբի իւզ Թանէսինի պիրտէն պուլուպ վէ ոգույուպ՝
 պունլարըն նէրէտէն ալընմըլ օլտուղունու հայիյէ պի-
 լիք իտի . Ե յիսուն պունլարտան պիր դաչ փարչա շէյ
 մէղքիւր Թէոդորիտոսուն քիթապլնտան պուլարագ ,
 վէ Տատիանոսուն ասըլ քիթապընը մվճու տ կէօրմիւշ
 օլմայարագ , չիւն շիմտի եօզ տուր , պունլարըն նէրէ-
 տէն ալընմըլ օլտուղունա Թէոդորիտոստան զիյաւե
 վուգուֆյուղու օյամազ . վէ պու փիսիլիւ սիււշ՝ պոշ
 պօղաղըզ տէմէք օյուր : Ենճագ չիւն Եյիսուն էջլէ
 զանն էտէր իտի քի՝ պիր դատիսի աւետարան վար օլ-
 մալը . վէ եէտիմիղտէ պուլունան աւետարանլար մուխ
 Թասարէն օնտան ալընմըլ օյմալը . Տատիանոսուն չէհա-
 տէթի քէնտի զաննընը քիւլլ իէն չիւրիւտիւր օլտուղու-
 նու . ֆարգընտա օյարագ պէօյլէ սէյյէմէյէ մէճպուր օլ-
 մուշ տուր : Լաքին շիմտի բրօզէսդանլարըն իչինտէ տա-
 խի՝ Եյիսունու թաշմինի մէսմու թու թուլմայըպ ու-
 նուտու լմուշ տուր : Պունտան մատէ , Սիւրնան մլլէ
 Թի միւլլ իֆլէրինտէն Իրոնեսիոս Պարսպիպի աշիքիար
 եաղմըլ տըր . « Յուստինոս նահատակլն վէ փլիսոփա-
 նըն չըրաղը Տատիանոս՝ տէօրտիւնտէն պիր աւետարան
 եաղմըլ իսմինի պիադէսաւթն դօտու . վէ սուրբ Եփրեմ
 քէնտի մնկնու թիւնլարըն պիրլնտէ պունու թէֆօիր էյ-
 լտի . Պու քիթապըն իւք քէլամյարը ըար . — Էվէլէ
 իտի քէյամ — Դ : Վէ Լուսերի Էֆէլէյակն պարմո-Էֆ-ն
 քիթապընտ Դ . 29 աշիքիար սէյլէր քի , Սիւսեր
 եան սէնմէրլէ մարուֆ հերիտիկոսլար օրէնք վէ մարգա-
 լէու թիւն վէ աւետարան քիթապլարընը դապուշ էտիպ՝
 եալընըլ սուրբ Պօղոսուն մէքթուպլարընը վէ Պարծք ա-
 ղաքելըցու բէտտ էտէրլէր իտի , վէ պունլարըն իւք

գիրքերի Տատիանոս ուսու։ Աեօյլէ շէհատե՛րէր իւզէ
րինէ՛ Տատիանոսուն հափորըը քիթապըն պ'զիմ աւետա-
րանյարտան իճմայ օյմուշ օլտուդու նաւըլ ինքեար օյու-
նա պիլեր։ Այու միւնփալ իւզրէ պէյան օլունուր քի՛ պու
աւետարանլարը առաքեալլար հափորըընը Տատիանոս
թանըր ըտը։

Մարկիոն . իբնճի տէհրին պիր ախեր հերետիկո-
սու , քենտի մեզհէպինի Լէֆէնտիմիզին 150 թարիխըն
տէն էվվէյ մէյտանէ չըգարըպ՝ աւետարանլարըմիզըն սա-
հիճիլինէ շահալերիմ'զին պիրի տիր : Ս . Մատթէո-
սուն վէ Ս . Մարկոսուն վէ Ս . Յովհաննէսին աւետա-
րանլարընա շէտիտ քելափորըրլա գարշը սեօյլէր իսէ տէ՛
հիչ պիր վագրթ տէմէմիշ տիր քի պու աւետարանլարը
ախերըրէրի հափըպ պու առաք'ալլարըն իսմիյլէ նէշր էթ-
տիլեր . անճադ տէր քի՛ պու առաքեալլար Լէֆէնա, մի-
զին թալիւմաթլարընա եհհուտի թալիմաթլարը տախի
գարըշարըրըլար . հալընըզ Ս . Ալուհաս իչի ն տէր քի՛
Ս . Այօղոս առաքեալըն հանընտա քենտի աւետարանընը
հազմըշ օյմաշըլլա իչինտէ գարըշըզ հօգ տուր . վէ պու
վէճհիլէ օնու քենտի մեզհէպինէ մուաֆըզ զոնն էտիպ՝
հալընըզա գապուլ էթտի իսէ տէ . Ս . Արանոսուն
սեօյլէտիյլինէ կէօրէ . Ընդրէմ Էրէթիլուայ . ա . 27
հայընա եերըրինի պուտատը . Լէֆէնտիմիզին էնսապը-
նը իչինտէն գալտըրտը : Ա է օլ քիթապըն ախեր պիր
մահալինտէ . 4 . 2 . մգքիւր Ս . Հայրապետ Մարկի-
ոնուն թէվապիսի իչինն սեօյլէր . “ առաքեալլարըն
խալէֆլէրի օլան քահանայարըն վասէթասըլլա եկնդէ-
ցիտէ սաղլանմըշ աւանդութիւնլարը օնլարա շէվլըալէ
լիմիզ հալտէ՝ աւանդութիւնա տախի գարշը գոյուպ .
տիլը տէլիլ քի հալընըզ քահանայարտան , էլլա առաքեալ

յարձան տախի ագրլը ըզ վէ ասը զիւտօէ ճշմարտու-
թիւնու պիզ պուտուգ տերեր։ Վէ առաքեալլար իւ-
ջին շիքեայէթ էտերէր քի՝ Լճէնտիմիզին քելամարը-
նա էսքի օրէնքտէն շէղէր գարըշտրտաշար ։ ։

Լարին Տերտուղիանոս Մարկիոնա գարջը ինչա վէ
նէշո էթտիյի քիթապընտա տաճա աշիքեար կէօսթէ
րիր քի մէգքիւր Տերտիկոս պիղիմ՝ աւետարանլաորն
տէօրտինիւ տէ թանըր ըտը, վէ ըէտտ էթմէսի տախի
հէր վազըթ պիր սիյաք իւզրէ օյմո շ տէյիյ տիր։ Վէ
պոտնտան ալիանէն իսթիտալ օլոնուր քի պու աղիզ
քիթապլարըն սաճիճիյինէ Մարկիոն քէնտիսի տախի
շաճիտ տիր ։

Մատտէյի պիր ազ թափսիլ էթմէք տէյեր . չին
օգուլանլարըմիզ պունու ախէր եերտէ պուլամազլար .
վէ չիմտիյէ տէք սէյլէտիքլէրիմիզի տէ աշար վէ գուվ
վէթրնի պէյան էտէր ։ Տերտուղիանոս Մարկիոնուն
խաթըրընա տիւ շիւրիւր քի պիր վազըթ Լճէնտիմիզին
տօղտուղու ախըրըն վէ եէմիյին , վէ չսպանլարըն վէ
մոզլարըն Լճէնտիմիզէ կէլիպ սէճտէ գըլմաւընըն
հազգ նա Ս . Մատթէոսուն նազլ էթմտիքլէրինէ
ինանըշ օլտուղունու մէթմուպլարընըն պիրինտէ սա-
պիթ էտէր իմիշ ։ Տերտուղիանոսուն քէլամը շու-
տուր ։ « Քրիստոնէայ ըզան՝ էվվէյքի իթիգաւընը
էքսիլթտին , նաօլլ քի սէն քէնտին մէքիմուպլարընըն
պիրինտէ իսպաթ էտէր սին . վէ թէվապիլէրին ինքեար
էթմէզէր , վէ պիզիմքիլէր իսպաթ էտէրլէր » (Յը-
մարմնյն Քրիստոսի . Գլ . Զ) : Պու քիթապլըն իւչիւն
ճիւ պապընտա տէր Մարկիանոսա . « էկէր սէնին զիւ-
իւմինէ գարջը կէլէն քիթապլարը ուտալըզլան պա-
ղտընը քիւլլէն ըէտտ էտիպ վէ ախէրին տախի պօշ-

մեզ օրմազու ըտըն՝ պու խուսուստա Ս . Յովհաննէս
սէնի րեզիզ էտեր խոի Դ :

Պուշտան մատէ . Սարկիոն Ենդիթիւ (հակա
դրութիւն) իսմիյլէ պիր քիթ ապ հափմըջ օրուպ՝ էսքի
օրէնքին ալահը վէ քրիստոնէական օրէնքին Ելլահը
պիթ տէյիլ տիր տէյիլ . քէնտի ազլընճա իսպաթ էթմ.ք
իչիւն էսքի օրէնքին քէլաժարըյա աւետարանըն քէլամ
լարընը գարշալաշտըրըլը ըսը : Վէ աշիքեար տըր քի՝
էկէր Սարկիոնուն վազիթընտա ձէմի քրիստոնէաբար ա.
ւետարանյարը գապուլ էթմիշ օրմասալար ըտը . քէնտի
սախտէ թաճմիսինէ գուժիկիթ վերմ.ք իչիւն պու աւե.
տարանլարա միւրաճաթ էթմ.ք մանետըզ պիր շէյ օ.
լուր ուտու . յազմ.ըտը քի՝ սեյլէտիյինի քրիստոնէա.
լարա ինանարմագ վէ եու թտուրմագ իչիւն ձէմի քը.
րիստոնէալարըն մագպուլի՝ վէ մամուի ճայիզ օլան քի.
թապարտան իսպաթ ալըն : Տէօրտ աւետարանյար մէվ
ճուտ՝ լքնճի տէհրին իյ.ք նըսփընտա ձէմի քրիստո.
նէալարա մալիւմ վէ մագպուլ իտլէր տէյիլ իսպաթ
էթմ.ք իչիւն Սարկիոնուն պու շէհատիթի քիփայէթ
էտեր :

Լաքին մկ.քի.ր Տերտուզիանոսուն սեյլէտիլքէ.

1. Սարկիոնուն պու թաճմիսի եկնի վազըթլար.
տա պազը ալիսլէրին տախի գափասընտ կրմիշ տիր
Եէհօւհէ՛ր քր Ելլահ քէնտիսի պէնիմ իսմիմ տիր տէ.
յիւ Սոպստ մարգարէէ իսպէր վերոյի . (Նյ.ք . Գ . 14)
վէ եէհուտիլէր պու կիւնէտէք էյյէ պէլիլէյէրէք ա.
ղըզա ալմաղը կիւնաճ սոյարլար . էսքի օրէնքէ վէ եէ.
հուտի միլէթինէ մախսուս՝ վէ քրիստոնէալարըն թա.
նըաղը Ելլահտան փարզը պիր ղայրու Ելլահ՝ կիպի
կէօթէրիլէր :

բնակ Կիր պաշտ փարջա տտխի վար , քի պիզիմ պու-
րոյատագ սէյ Էտիզ Էրիմիզին սահիճիլինէ ասլա շիւպ-
Տէ պրագմազ : Տիրուղիանոս խասէթէն Մարկիոնա
Գարլը հազարըր քիթապընտա (Դ. 4, 5) տէր , « պէն
տէրիմ քի սահիճ աւետարան պիզիմքիսի տիր , քի օ-
նուն քէյամլընթ թատգըդէն թաքիֆ էթտիք . Մարկիոն
տէր քի պէնիմքի տիր : Պու տաւայըր քէսէն հաքիմ
քիմ օլաճադ , վէ հէնիսի պօզուդ օլտուղու իսպաթ
օլունաճադ : Օչիրա ետլան՝ Կէրչէյին պօղուլմուշու
օլմաուլլա , մուլմալա Կէրչէյի ետլանտան էսքի սլմա-
լը : Իմոի պիզիմ աւետարանըն էսքի օլտուղու օլ դա-
տար սահիճ տիր քի՝ Մարկիոն քէնտիսի տախի եկիզե-
ցիտէն իխրաճ օլմաղտան էվվէլ օնա ինանըր ըտը . վէ
պիզիմ աւետարանը (քէնտի սպընճա) տօղուլթմա-
սընտա պիզիմքիսի թատտիդ էտէր վէ զիյատէ էսքի օլ-
տուղունու Կէտսիմէրիր : Նիճայէթ իւլ էմր՝ շու սա-
հիճ տիր քի , առաքնալարըն աւետարանըր զիյատէ էս-
քի տիր , վէ առաքնալարըն պինա էթտիլլի եկիզեցի-
լէրին ազիզ մադամլետա գապուլ էթտիքլէրի՝ առա-
քնալարտան թէպիմէն հէտ պէ հէտ վէրիլէն աւետա-
րան օլտուղունա շիւպՏէ հօդ տուր » :

Տիրուղիանոսուն Մարկիոնա գարջը աշտըը
միւճատէլէնին քէյամլորընտան Կէտրիւնիւր քի , պու
հերետիկոս զալնաթ իթիզատա տիւշմէդտէն էվվէլ ա-
ւետարանըմըր գապուլ էթմիշ՝ վէ իչինտէ նաղ օլու .
նանլարըն ճիւմլէսիսի սահիճ տէյիւ ինանմըր ըտը . վէ
սօնրա գապուլ էթմէտիլլի՝ պունլարըն սահիճիլինէ
վէ եկիզեցիլէրտէն գապուլ օլունմուշ օլմասընա շիւպ-
Տէ էթտիլլինտէն տէյիլ , ետլընըզ օնուն իչիւն խտի քի՝
պունլարըն միւլէլիլի օլան առաքնալար քիւլլէն հէ-

հուտիլէրէ զահիպ օլմուշար, վէ Ս. Ղուկասն աւե-
տարանընն պաշլըճա միւէլլիֆի Ս. Պողոս առաքեալ
հալընըզ օնարտան այրը գալմըշ վէ Լշիէնտիմիզին թա-
լիւմաթյարընն սահիհ մէֆհուժուժու 6 ֆարդ էթմըշ
զանն էտիրէր իտի :

Վիհայէթ . էկեր Սարկիոն րէտտ էթտիյի աւե-
տարանընն օռաքեալարտան գալմա պէլլիլէմիշ օլմա-
սա րար՝ գալպ տըրլար, վէ օնուն իչին գապուլ էթ-
մէմ տէմէզ մի իտի . վէ Տըրտուղիանոս եէքիան եէք-
եան օնուն սէյլէտիքիէրինէ ճէվապ վերմքտէ իքէն՝
պէյլէ պիր էյլէմ մաստէյի ճէվապսըզ պրադը՞ մը-
տը : Ընճապ պունսն թուլտուղու եօլքիլլիէն պաշ-
ղա տւըլլի տիր : Խառմինէ գարշը սիւրտիլլի էն
գուլվէլլի րաճօնու՝ օնուն աւետարանընն եէնիլլի
վէ հալընըզ օնուն թէվապիսի ինտինտէ մադպուլ օլ-
մասը տըր, պիլլիլէր՝ քի օ րէտտ էտեր իսէ՝ զիւ-
տէ էքի տիրէր . վէ ճէմի եկիզէյի պիլ իթթիֆադ
գապուլ էթմիշ ոիր : Ընճապ էկեր աւետարանընը
Սարկիոնուն վադթընտա ֆիլ վազը գապուլ օլունմուշ
տէյիլէր իտի իսէ, Տըրտուղիանոս նալը օնարա գար-
շը չըդարըր Կորնիթացիլէրի վէ Պաղատացիլէրի վէ Լշ-
փեսացիլէրի վէ Փիլիպպէցիլէրի վէ Թիմոթէիլէրի
վէ Լուսիյ'ց'լէրի, վէ Փոքը Եփեսոս Ս. Յովհան-
նէսին դուրտուղու ճէմաթարը : Վէ ճէմի վազըթ
մադպուլ թուլտուղու տէյիլէր իտի իսէ՝ նալը տա-
քիլլիան տէնիլէն եկիզ'ց'լէրի կէսաթէրիր, քի պու-
աւետարանընը քէնտիլէրինէ թէմէլ գոյան առաքեալ
լորտան կէլմէ թանրըր րար : Պու ճիւմէտէն աշի-
քնար տըր քի՝ աւետարանընընն առաքեալար վազ-
թընտա օլմասընը Սարկիոն ինքնար էտմէլլիտի . հալը :

նոր շունու տէր իտի քի՛ Ս . Պողոստան պաշտա ճէմի
առաքեալար Լիֆէնտիմիզին թաղեմաթընա կանդը
մանեա վերախեր : Վէ պունտան Տերաուղիանոս իս-
է իտայ Կտէր քի , էկէր ճէմի տիւննայա թաղեմաթը-
նը վաղ էթմէք իսին Լիֆէնտիմիզտէն ինթիսայ օլուն-
մուչ առաքեալար օնուն աւետարանընը պօղտուլար Ը
սա՛ շիքիայէթ Լիֆէնտիմիզին զաթընա րաճի օլուր ,
վէ աստքեալարըն չորագլարը պու գապաճաթըն աա-
հիպի իտիլեր իսէ՛ սուրբ Ղուկաս տախի օնլարըն սը-
րասընտա տըր , քի կանդլմատը տէլէրէք հալընըզ պու-
նու թու թարլար Ըտը Սարկիօն վէ թէվապիսի :

ՀԵՅԼԵՐԸ ԴԵՐՇԸ ՕԼԵՆ

ԻՅԹԻՐԱԼԱՐԸ ՆԱԳԼԻ

Պիլիմի պապըն պագլը :

Եզը կաթուղիկոս՝ սապըդ սեջլէտիյիմիզ վէճհի-
լէ Քաղկեդոն Ժողովքունուն տին թաղեմաթլարընը
բուվարըն պիլիքաէ թէֆիմիշ էթմաթուն սօնրա գլը
ու գալէ վէսլէ պիր չէյ պուլսմայըզ , վէ բոլիքիթա-
ճատա տախի բուվարտան ուզադ գալմազա սէպիպի
դալմայըզ մէզքիւր Ժողովքու գապուլ էթտի իսէ՛ ճու-
հիլ նասա կէնի պիր չէյ կիօրիւներէք պիր ազ զըտըդ
չէքաի . զիրա օնլար օլ կիւնէ տէք միլէթտէ գապուլ
օլունմաթըն պիր Ժողովքու գապուլ էթմիյի՛ տին մատ-

աւսինէ տախի նենի պիր շէյ սօղմադ զանն էթ տիլէր։
 Յունկարըն պու միտիլիւ իսթիտառնաան գուվէթ
 ալտը Յովհան Մայրաբումեցի, քենտի փառիտ զիւլ-
 միւնիւ միլէթ իլինէ տաղթմաղս. վէ չիւնքի քենտի
 փաթուղիկոսունա ճէտուրանէ գարշո դոմարը իչիւն գու
 վուրուու վէ նէթ օրտու վէ բունադրանք ալտը, պու-
 նունուրա կաթուղիկոսուն Տարաքէթինէ պէյէն Ռէյէն
 լէրին կէողիւնէ կիրմիլ զանն էտերէք քենտիսինի մի-
 նաթիլ վաշթմ պուրտու փռնիտ իթիքառընը քիթապ
 ըլս միլէթին իլինէ տաղթմաղս։ Ըսգա արգոյա իւչ
 տաթէթ քիթապ ինչտ վէ նէշո էտիլ պիրինին իսմինէ
 Խրաաւորս վէ իքննճիսինէ Հաաապարճապ վէ իւչիւն
 ճիւսիւնէ Այլէմիլ դոտու, վէ մէղճէպինի պունկարըն
 իլինէ իմաշիմ էյլէտի։ Ենճադ քենտի իսմինի քիթապ-
 լարըն պաշտընա իծգա էթ Ռէքտէն սաղլնտը. օլմալա
 քի ճէմաթ պունկարը քենտի իթիքառը գաթիմինէ
 մուղայիր պուլոււլ քիթապլարըլա մաէն միւել իփինի
 տախի քէտտ էտէլէր, վէ պունու Մտղիկ պատիչ ա-
 չիքիար սեյլէր. «ճէմաթըն դապուլ էթ Ռէմիսի ի-
 չիւն քենտի իսմինի քիթապլարըն իւղէքինէ գոմառո ո
 տեր 1)։ Ալէ պու ուստալըղըլա մէրամընա տա էրտի.
 չոգլարը Յովհան Մայրաբումեցինին տինինի տողու-
 վէ նաթիլէ նէրտէ փաթ օյու նմուշ զանն էթ տիլէր, վէ
 պունկարըն արաշընտա պուլունտու Յովհաննէս կա-
 թուղիկոս, քի քենտի լծեմարիլի քիթապընտա նազ-
 միշալը. «պունուն Տաքընա պատէհու շիքիայէթ
 Թեմաթուր պուլուու, կէյա սուրը նկիղնցիէ փենա
 պիր մէղճէպ վէ փորշա տախիլ էթ իչ օլա. լաքին պէն
 ֆիքրիմի պէրյէ պիր վաթ իչիւն գանալըլա ըզի օ-
 լամամ, քի տողու տինին պինաթընը հապըլ երգմադ

տիւշիւնն պիտի խօսի . անձադ դարպիմէ շէղլէ պիր
 թաճմին կէտիւր քի՝ ասէր'նին խուսումէթնտէն վէ ա-
 տալէթնտէն նէշաթ էթմէ պիր հաճատիս օլա 2) :
 Վէ Սամուէլ երէց եազար . « Յովհանն Վայրագումն-
 ց'նին չորագլորնն մեղհեպի մէյտանէ չըդտը . լարին
 պունուն իշին քիմնէ ապիզ փետերի փառ էթմէյի ճէ-
 սարէթ էթմէսին 7 3) : Վէ պունտան կէօրիւնիւր քի
 պունլարն իքիսինին տախի պու մատտէ իւզէրինէ Մ-
 սողիկ գատար մայիւմաթյարը եօղ ուտու , զիրա Մա-
 ղիկ' նասըն գապուլ էթմէտիյի քիթապլարն միւ էլլի-
 ֆի Յովհանն Վայրագումնցի օլտուղունու տշիքնար
 եազար :

Պունտան մատէ . Յովհանն Վայրագումնցիէն չը-
 րագլարը պու միսիլիւ պիր փատիտ իթիգտտ իմա ու էթ-
 աիլէր տէյիւ թաճմինտէն նէ՞ աննամար . Պո . քիմնէ Նըր
 կաթուղիկոստան դօլուլմադւրդըն պիր մէրիէպ սահի-
 պի օլմար վէ չըրագլար փէյտահ էթմէսի նաղլ օլունմար .
 մանսուպու պէյիւր լուսարարլըզ ըսը . քի պատմ չէ-
 րիմիլ փախլալ տէրլէր . եանի՝ քիլիտ վէ անտհօտար
 մոթաարրոֆը : Աթմուղիկոստան դօլուլտուդտան
 սօնրա քէնտինէ թէմ.քիւն էթտիյի մահալտէ չըրագ-
 լար թէտարիկ էթմիշ պմայը . վէ նէ էյրէթտիյի թա-
 պիլթըլա աննաչըլըր : Քաղկիդոն ժողովքունուն տին
 գարարընտահ հերիտիկոսլուդ վար տէմ.ք իմապ էտեր
 խօսի . քի քէնտինին կաթմուղիկոսա գարչը տուրմալընը
 հաղլ կէօթէրսին : Նըրիլէ Աորին ժողովքունտա
 պալուունուպ Քաղկիդոն մատտէսինի թէֆիթիշ էտէն
 լէր մէղքիւր ժողովքուն իթիգատընը քէնտի դատիմ ի-
 թիգատչարընտան փարգըլ պուլմայլ գապուլ էթմիթ-
 լէրի . վէ պու գապուլ էթմէլէրի միւսահանէ օլմարը :

զը օնտանս պէլի տիր քի՝ տին խուսափուենտա Ժողով
 քու գապուլ էտիպ՝ եկի՛ղէց՝ ասեթէքինէ վէ տինսնէ
 թէ շրիթաթլարա կէտի իսէ տայանորլար . վէ աշիքետր
 տըր քի՝ մի տաճանէ իշիւն տինինի տէյիշտիրէն՝ պու
 ցիտիլիւ ատեթ ու թէ շրիթաթլարն ասպա լազըրտը
 քընը էթմէզ : Պունուն իշիւն Հոմհան Սայրագոմեցի
 Վաղիկեզոնու գապուլ էտեպէրէ դարշը էյրէթմէն
 տէ հալիլլէ հայոց եկի՛ղէցինն տախի գատիման պէ
 րի թաղրի էթմէյի իթիլատա գարշը էյրէթմէլի .
 տէմք տիր քի էյրէթմէյի պիր հիրտիկոպուզ ու
 մաղ . վէ Վաղիկեզոնուն թէտտ էթմէյի հերտիկոպ
 լուզ ումաղ . քի Նուաթէնին մէզհէպի տիր : Վէ պու
 սեյլէտիյիմիղէ ուլ տախի գուվէլիմ վերիր քի՝ պունուն
 հերտիկոպուզա տիւշմէնին հալափաի կաթուղի
 կոտանս գովուլաուգատան օտերա չըգտը . տէմք տիր քի
 ուլ վաղըթ չըրադ թափալըպ տերա վերմէյէ պաշաուղ .
 վէ օնտանս էվէլէ հերնէ գատար քիամիլ փէյլէսփ
 վէ տըրհանի քիթապուլըն իլմնէ մահէր թանըլըր Ը
 տ : րա տա . նաղը քի Հոմհաննէս կաթուղիկոր
 սեյլէր 4) . չըրադարա տերա վերմէսի զէքր ուննազ .
 վէ էկէր պէյլէ պիր շէյ ուլաբաղ՝ սնա թէսահհո պ
 էթմէյիքինտէ գապա հաթմաղ օյաուղընու հալընըզ պիր
 թահմէնէ պինա էթմէյիպ՝ էվէլէ քի վերտիյի տերալէր .
 տէ հերտիկոպուզա պիր միյի ումաթընըր սապըգա
 կէսթէրմէտիյիքի գուվէլիմի պիր բաճօն թուլթար լաղ :
 Սայրագոմեցինն էյրէթմէյի վէ հազուշը վէ
 չըրազլարընն տաղըթմաղա չաղըշաղըլաղը մէզհէպէ
 դարշը Վրիգորատուր նամ պիր վարդապետ մախու
 սէն պիր քիթապ կաղըպ՝ պու գաթըն թէլիթինն թէ
 պիրի ուլ տերէթէ օլաու քի՝ պու մէզհէպի քեօրաթմաղ :

Լիկեր պու քիթապ էլիմիլէ կէջմ'ը օշաբոն՝ Մալ-
րազումեցիներն հրկուհոսութիւնու նէ օշաբոնու ան-
նաշըլըր ըտը : Բաճաք պիւր փարչաթը թիւոգը
րոս Վաթնաւորոն Մայրազումեցի մեզհէպինէ
գարչը հաղաղը քիսալէսինտէն պէյան օշաբոնու
տուր : Պու ալիմ փարչապետ . քի Ս Յոհան Խմաս-
տատէր հայրապետն տախի խոճաթը ոլմաւ ի՛նձ փա-
րնա նայիլ օլմուշ տուր . նաղլ էտէր քի . Լիթեստի
միզ թէքմ'ը ինտան օլմաթը մինասիպէ միլլէ էպիւմ իս-
քէնծէէրինտէն դօգուպ գան թէր տէրքալ տէյիւ
Ս . Պուկոս աւետարանիչի հաղաղըլը ինքնար էտէր
իմ'ը : Վէ չիւնքի Լիտ'քէն տէր իտի քի Լիթեստիմիզ
տահէհէն թէն տլմաթը . թէն տէյիւ կէորիւնտիլիւ
հէյալ ըտը . մոս գարչը հաղաղըր պու միսիլի իթի-
գառն փոսիտ օրհալիլը աղիզ քիթապըլըն քէլամիլա
սապ'իթ էթմէք իշիւն Ս . Պուկոս աւետարանիչնտան
Լիթեստիմիզին իտիլիէն գան թէր տէրքալիլիւնիւ կէօս-
թէրիլըր իտի . Մայրազումեցի պունու ինքնար էթ-
մէյի վէ ոլ նաղլիէթ տուրք աւետարանա սօնրատան
կիլմիլ տէմէյի՝ միւճատէլէ ճէպրինտէն գուրթուլմու
ղա քէմման եւ պուլտու : Ելը կաթուղիկոս ուլա Յով-
հան Մայրազումեցի իշիւն շինտիլը պու գատարը քի-
փայլթ էթմին . նաղլիմիլին որբաօրնտա եինէ մեզքիւր
կաթուղիկոս հաղըլնա սէօհպէթ օրաճաք տըր :

1. Ռանուն իւր ոչ վարադրեաց ՚ի նոսա վան
ընդունելոյ ժողովրդանն : Եւրէի . Բ . 2 :

2. Ռամանէ ապա համբաւ ամբաստանութեան
պատմի , իբր գառն հերձուածս իմն նմա մուծանել ՚ի
մէջ եկեղեցւոյ սրբոյ , սակայն ևս ոչ կարեմ հաւանու

Թիւն իմոյ կամացս տալ վասն այնպիսոյ առնն, թէ զհարգ նա կարէր խորհիլ առ 'ի փուլանել զուղիղ հաւատոյ շինուածս : Եւ կարծիս իմն ընդունի սիրտ իմ 'ի հակառակադիր և խորիմոց այլոց կամաց' այս գործ համբաւոյ լնալ : Յովհաննէս Խաթուղի . Կաթմ : Երեւ . 56 . Գլ . 11 . Երեսուցեօ . 1843 :

3 . Հայանեցաւ աղանդ աշակերտաց Յովհաննու Մայրադոմեցւոյ . զոր մի իշխեսցէ զք զսուրբ հայրն բամբասիկ :

4 . Յոհան փակակալ սրբոյն Մրիգորի . որ էր յայնմ ժամանակի փիլիսոփոյ կատարեալ , և տառու ածային զորոց զիտու թեան բանբուն ճանաչելու : Յով . Խաթուղի . Եր . 53 :

ԻՇԼԻՆ ԱՆՃԷՔԻ ԿԻՒՆԵՂԼԵՐԸ ԵՊՊԸ

Մայեմ տիւր քի՛ Մասիս զուղեթառննն պէշ սիւս յալարննն պիրի՛ Հոռմաննն ներողութիւն մարիփեթիյլէ իշէնէճէք կիւնահարը ափվէ էթմէք գուտրեթինէ մալք զանն էթմէսի իւղերինէ խոի . Սիւղ տեալք քի՛ մղքիւր եկեղցի պէյլէ պիր շէյ զանն էթմիյի եօզ . վէ պունուսն հազզընա քենտի սեյլէտիյինէ քենտիսին տեն իսպաթ իսթէտիք : Մասիս պիր ազ էյիւնտիսքտեն սօնրա՛ քի քենտի գուվիթիլ ըստնրըլլա պիզիմ ճէմի սեյլէտիքիլերիմիլի եուփա չըգարմըլ . քի միւճատէլէյէ պաշայալ՝ եազտըլլարընտա ճէվապ վերմէյէ լայըլլա պիր ըստն պուլմատըլ , պու տեփա զուղեթառննն եալարըննն եալարըննն իշէնտէ (նումըս . 221)

էյի յողորմոր ամառ օրառեղանու ամառն անձնի մը :

Օգնալը օգոյն յանկարդն խաթրնմ կէլիւ . վէ իզմիւ զատնուտ աեֆա իւսստիգ էտէ պիլիլէր . քի պիզ տէ տիք . « իշէնեճէք կիւնաճարա բոք ներողութիւն վէճ ըրր տէմք՝ Տ'չ պիւր ֆաէնի աստուածարանը քիթաղըն տա կէորիւ լիւս չ չէյ տէյիլ տիք : Պուստն իշիւն պոճ փոխաց ասրա ճէփաղ վերեմէյիզ . իֆտիրայէ ճէփաղ նէ կէսնէ վերիլիք օրառեղանու պիլմէյիզ . սալթ պու մատ աե Հումա իւզերինէ եայան վէ իֆտիրա տըր տէմիյ միւքնաֆի տայար ըզ . սեյլէտիյնի խալաթ էիտ մէք Սա ֆա զաղէթաղըն իշի տիք : » (Օգնալ . ասեւ . 16 սահիֆէ . 114) :

Հիտաի Սաֆաին մեղքիւր վերադէտիսաէ տէրճ էթտիյի Լաֆային զըթասընն 6 նումրասունտա տէր . « իշէնեճէք կիւնաճարը աֆիլ էթմէք թալիմիթընը գա վիթմէք իշիւն Հայ վարդապետէրինն սեղերթիսան ետրորմ պուլամպարադ՝ ալի զճէ սկարը ինքնաք էտիպ բրօղէտդան իֆտիրասը տըր տէմնին գըսա ետրունու պուլմուչ . վէ պուսունուլա ճէփ Օգնալը օգոյնիւա ըն վէ Հումեանիարըն ասիւր քէտաի իւզերինէ կիւն ինձրենէ սեպէպ վէր իշ : »

Պուստան էյլէ աստընիք քի պէն բրօղէտդաիւա ըն վէ Սաֆաին Հումա Հազգընա չըգարաղընը իֆ ինրաւարը գազիլէմէյէ վէ իւստուրգ էթմէյէ թաճաւա վէ իլթրզամ էթմիչ իմ . վէ Տ'չ պիւր սեյլէտիլթերինն եայան տըր տէմէյիզ էյլէ էթմէյէ Հազընը փառ տէմէլն իմիլ իմ : Վէս քէտաի սեյլէտիլ ֆիլնն իֆիթիրա տըր տէտիմ . վէ իֆիթիրա օրմայլա սահիճ օրառեղո նուն իւպաթընը իսթէտիմ : Համ օր օ իւպաթընը : Վէնիմ տէյլէտիլմէ կէրէք եպզորընը օգոյնաիւր վէ կէրէք :

Հռոմեականոր տախի կիւլերէր իմիշ իսէ՝ պաւնու իւ-
պաթ մը զանն էթմիշ . քէնտինին էթտիյի իֆթիրանն
մէյտանա չըգմաւնը կէօրիւպ քէնտի իւղէրինէ կիւլմէ-
տիքլերինի վէ քէնտինի զէվքլէնմէտիքլերինի նէրէտէն
աննամըշ . ետխուտ Հռոմեականոր տախի տէրլէր մի իմիշ
քի ֆիլ վաղը բաբ իշլէնէճէք կիւնաՏլարա թողութիւն
վերիր : Հռոմեականորն Հէփսինն ազլնա վէ մալիւ-
մաթնա քէֆիլ օլամամ , լաթին պէօյլէ պիր թէմէլիզ
իֆթիրոյա տա հագ վերէն պուլունուր տէյիւ ազլըմ
քէսմէզ : Աստիֆն միւշթերիլերի կէօրսիւնլէր քի ազճէ
վերիպ ալտըգլարը զազէթա քէնտիլերինի ալտաթմաղա
ճէսարէթ էտեր . ճիւմլէսի տէ պէօյլէ պօշ լաֆլարա դա-
փըլըր վէ ֆարգա գուտրէթլերի եօգ տուր զանն էպեր .
վէ պու օլ գատար առամլարն օնօրունա սօգանմադ
տէյլ մի քի իյլերինտէ փէք չօղու տա կերէքտէն օ-
նօրու վէ րաղպէթէ լայլգ քիմսէյեր տիրլէր : Չըգա-
րաճաղարը անտրալն տա այարնը շիմտիտէն կէօս-
թերմիշ տէմէյիլէ . « պու սօն փարչանն լայլգը ճէվա-
պընը Ռօնալըն միւէյլիֆի հագընլարտա նէշը օլաճադ
րիսալէտէն պէքլէյէ պիլիր : » Աստիֆն իպրազ էթտիյի
րաճօնլարա հէյրան օլանլար հագըր օլտունլար . պիր րա-
ճօն քիթ ապը տահա չըգայօր : Այլ պիր ազ կէճիքտի
իսէ տէ գարարը եօգ . էյի իշ ալթը այտա պիթէր :

(Օ)՝ րիսալէ չըգմագտա օլտուն . պիղ շիմտիլիք չունու
տա սէյլէյէթմ : Իշլէնէճէք կիւնաՏլարն աֆվէ հագ-
ընա իֆթիրաբրօգէսդան իճատը տըր . վէ Հռոմեական
լար հիշ պիր վաղըթ բարտա պէօյլէ պիր գուտրէթ թա-
նըմաղար : Թոփմաս Լըմըղիւրիէ նամ պիր բրօգէսդան
քարողիչ՝ տիսեր մէզհէպտաշլարնա իմթիսալէն պունու
եազմըշ . Լինլարտ նամ պիք ինկիլիզ գաթ օլիք քահանա :

որ պունա գարշըդ Եղար : « Իշէնէճէք կիւնաճ Խ
 չիւն վերիկի զանն օլունան ներողութիւնլար իսի վար
 ճիսի Եօդ Տէյալի շէյէր տիր . վէ խասիսէրիմիզին քի
 թապրնտան պաշգա Եերտէ պուլունմազլար . վէ նատան
 ու ճահիլ նասը իւրքիւթ մը իշիւն ալապո-ճո-ի նէյին
 տէ շէյէր տիր . Պաքս նամ պիր բրօդէսդանըն տէտիյի
 կիպի փայլըլը վէ խասսէլի Եալանլարտան տրու : » Եւ
 նաւը ն մը Պր . Իւթիւճնան . բրօդէսդանլարն իշիւ
 տէն սէյլէյէն վար քի իշէնէճէք կիւնաճլարա ներողութիւն
 վէրմ ք մատտիսի նատան վէ ճահիլ ք մսէլէրի
 պուրնունտան թութմադ իշիւն Եափըլմա Եալան ըմըշ .
 սէն օնլարն օրոսալնա քէնտիսի մինասիպ կէօրիւշ Խ
 սէն վատ էթաիյին ըիսալէյի Եափանլար սանա արգա
 տաշ էլ վէրիւր . Եկեր ազ կէլիւր իսէ գուսու բունու բրօ
 դէսդանլարտան տօլտուրա պիւրիսին . միւշթէրիւրիստէն
 նէ իսթէրսին քի օնլարնտա ալտաթ մաղլս սէն իլթիլամ
 էթմիւշ կիպի չալըշըրսին »

Բրօդէսդանլար ներողութիւն իշիւն սէյլէտիքլէրի
 կիպի պիր շէյ տէ խոստովանանք իշիւն սէյլէրլէր : Ինչն
 տրո նամ պիրիսի Կոմա Իլիֆապըլլա պո-Բիէրէ-Բիլիյին
 Իմիլլաճը նամ քիթապլէնն իշիւ տէ Եալմըշ . « Բաբիս
 տալար խոստովանանքտա պիր գուվլէթ զանն Ետէրլէր .
 կէյա քի Եվլէլաէն իշէնմիշ կիւնաճլարտան մատէ
 իշէնէճէք կիւնաճլարը տա ափվ էտեր : » Պու ճիվար
 տափի բրօդէսդանլար նէ իշիւն պէյլէ պիր գուվլէթ
 մալիք օլմագ զաննըն Եալմըշ ներողութիւն իւղերիսէ
 Տամլ էտէրլէք . վէ խոստովանանք իշիւն պէյլէ պիր
 շէյ սէյլէմիզլէր : Չիւրքիւ խոստովանանք պիլտէ տէ
 վար . գուվլէթի նէ օլտուղունու պիլիւր իլ . իշէնէճէք
 Կիւնաճլար պունունալա ափվ օլունմաթըդդան մատէ :

իշխանիքներ տախի՝ եկեր խոստովանել ոչան էթոիքիցի-
նէ փաշանն օրմայարադ վէ օնտան սօնրա ոլ կիւնահ-
լաքտան սաղընմադ նիյէթի գօմայարադ րէսմէի խոստո-
վանել օլըւրտա՝ ափ Լ օլըւնմալ. պոլնոն իջիւր պոլ իֆ-
տիրաքլա քիւնէյի թու թամայաճալարընը ալըլարը քէո-
տի. ներդըլթիւն նէ օլտուղունս պիլէն ազ օլմասըլ-
լա՝ պոլնոն հադընա իթիրալարընը եօրիւ թէյի, վէ
Պր. Իւթիւճէանը վէ օ ադըլտա օլանլարըն պոլընոնտան
թու թուպ, սօնրա քէնտի մապէյիթիւնտէ՝ շունլարը շաշ-
կըն պոլլտուգ ալտաթտըգ տէյիւ գէվքէնէ պիլէյի
տահա՝ գօլոյ պոլըլմուշար : Երաւնա ալտանտն՝ ալտա-
տանըն գէլթի օլըւր : Պիլմէմքի՝ Պր. Իւթիւճէան տա-
հալանլարըլա ալտաթտըգլարընը գէվքէնիթ մի :

Մասիւն պիր պիւալ :

Մասիւն պիր պիւալ փետր. նումէրօսու պիր այտան
գիյատէ տիր քի՝ Րօթանպոլա կէլիւ տիր : Չիւնքի
Մասիւն քէնտի միւլթէրիցիւնէ էօյլէ եու թուուրմուշ քի
Հայոց՝ Ս. Եկեղեցիսին պաշտպանութիւնուհու էտէյօր,
բրօդէսգան քարոզիլն միօդը Տուոյթըն քէնտի եափտը
ը պիր քիթապընտա պիզիմ Ս. Հայրապետիւր իջիւն
եալտորդ, վէ Մասիւն պիր պիւալ խապեր վերտիյի
սէօհպէթլերէ դարը պոլ կիւնէտէք նէ իջիւն պիր շէյ
եալմալ : Եճապա պիզիմ Ս. Հայրապետիւր՝ Չիւնքի
թարափտարընը կէօրտիլիւ իջիւն Մասիւն կէսզիւն-
տէն տիւշալիլէր մի. եօրտա էօյլէ մի զտնն էտէյօր քի
Մասիւն օգույանլար բրօդէսգանլարըն միւնասիպէթտիլդ
եալադըլտընա դարը շէյ օգուլմալը հօզլ էթմէպեր :
օնլարը հեր սէօյլէտիքլերիւնտէ հադը պոլլմալ իթիւր-
լեք : Ս. Հայրապետիւր հազլ էթմէպի քէնտի պիլէ

Ճէյի շէյ տիր . օ պիր զաննընը տա միւշթէրիլէրի տիւ-
շիւնսինյէր : Պիզ Լալոց եկիղէցիէ գարշը օյան իթիթի-
րալարըն նազլինին սրոասընտա միսդը Տուայթըն սէջ-
լէտիքլէրինի տէ կէօրէճէյիզ :

Եստուածաշունչըն պէյիլէրէ խօսիմի :

Եւմենին մալիւմիւ տիւր քի էլ հալէթ իւլ հաղի
ըստամբա օլունան Եստուածաշունչըն հէր քիթապլա-
րը փասըլարա վէ պէյիթլէրէ թագսիմ օլունմուշ տուր ,
եանի գլուխ վէ համար իշար օլունմուշ տուր : Ենճադ
Եստուածաշունչ ասըլ զաթընտա պիր տիւզիւյէ եա-
զըլմըշ օլուպ՝ պու միսիլիւ թագսիմէր եօղ ուտու :
Են էվէլ տէօրտ աւետարանարըն նազլէրինին պիր
պիրինէ իթիզաճընը վէ պիրինին նալլ էթաիյինի օ
պիրինտէ տախի պուլմասընը գօլայլաթմադ իչի ն ու-
փադ գլուխարա թագսիմ օլունտու , նասըլքի էլ էնէ-
տիկսէ տէօրտ հատոր պասըլան Եստուածաշունչարըն
հէր պիր սահիֆէսինին քէնաշընտա իշար օլունմուշ
տուր . վէ պու փասըլար եախուտ պէնսլէր՝ ասըլ գը-
լուխարտան փարղլը տըլար : Պու ասըլ գլուխար
տէաիյիմիզէ թագսիմ էթմէյի փռէնկէր իհտաս էթ-
տիլէր , վէ 1263 թարխտէ պու միսիլիւ իլք թագսի-
մի Լուէոն նամ պիր կարդինալ եափար : Պազը հոյճա
էլ եազըսը Եստուածաշունչարըն քէնաշընտա ֆ- . եա-
զըլարըլա պիր տէ բադամ աննատըր եազը պուլունուր
սա՝ փռէնկէրին եէնի իհտաս թահմինի միւշթիւպինճէ
օրատան պիր եէնի գլուխ պաշար տէմէք տիր . վէ

պէոյլէ իշարեթլէ եաղըմըշ Եստուածաշունչար մէջ
քիւր 1263 թարիխտէն սօնրա եաղըմըշ օրնալարը շիւս
հէսիգ տիր :

Էր պիր դուխարը պէյիթ պէյիթ պէօլմէք չօդ
սօնրա՝ վէ ժՁ դարտա իհտաս տըր . վէ ասըլ զաթըն
տան օրնալըղը իշին՝ պաղը գարըղըղըղար տախի օլ
մուշ տուր . շէոյլէ քի՝ պաղը պէյիթլէր պուլունուր քի՝
ֆիգրինի թամ աննաթմադ իշին պիր իքի լուղէթ օ
պիր պէյիթէ գաչմըշ օլուպ՝ հալընըզ պիր պէյիթտէն
թամ ֆիքիւր աննաշըլմազ : Տըգդաթ օլունտուդտա՝
Պօղոս առաքելըն մէքթու պարընտա վէ մարգարէու
թիւնլարտա՝ պէյիթլէր պու միսիլիւ մինասիպէթսիզ
թագսիմ օլուննասընտան էքսիք եախուտ դարըշըգ ան
նաշըլմար զուհր էթմէսի կէօրիւնիւր : Եստուածա
պու եագընլարտա պիր Եստուածաշունչ րստմադ էթ
միշլէր . վէ պու պէյիթլէրի գալարըղպ՝ գլուխարըն
թագսիմին տախի տէյիշարմիշլէր վէ գըսալթմիշլար
տէյիւ նազլ օլունուր . տէ Ռքալիւր քի՝ եէնինին գու
սուրունու կէօրիւպ՝ էվիլէլ զէմանտա մագպուլ թու
թուլան թարղըլա թագսիմէ միւրաճաթ էթմիշլէր :
Եստարանըն գըսա գլուխարա թագսիմի Լէֆէնտիմի
ղին տիւննայէ թէշրիֆինտէն 150 սէնէ մըգտարը սօն
րա օրմուշ տէյիւ պուլուր ուզ :

ՀԵՂԵՏԻՍԵԹԻ ՄԻԻԹԻՆԵԱՎԻԷ

ԱՆՈՒՄԵՆԸ . Նէմցէ այդէթինին քրօգէսդան
լարը այնձա մատակէրինտէ էքսէլէլ քրօգէսդարըն

Թերք էթովիսի պաղը քիյիսէ ատէթէրինի մահաղ պէ մահ
հալ գապուլ էթմէյէ պաշամըլ տըրլար . պէլի քի՝ պուս
լարըն տինէ զարարը վէ աղիզ քիթապլարա մուղայիք
զմատողընս ադըլարը երֆիլ օլմալը : Բրօգէսդանլարըն
Հոմս քիյիսէսինի տախլ էթովքէրի մատտէնին պիրի
օ ուտու քի՝ Հոմս քիյիսէսինտէ լաթինճէ տուս վէ
աւիտարան օգուսուր քի ժողովուրդ աննամաղ . վէ զանն
էտէրլէր իտի քի՝ Պողոս առաքեալըն թէնպիհինէ զլո
տըր պու առէթ . քի ճէմասթըն աննամատողը տիլտէն
օգուսան շէյլէրի՝ ճէմասթըն բուհանի մէնթաթըլ իչին
թէրճիւմէ էթմէք սըմարլար (Ա . Արնթ . ԺԴ . 5) :
Հիմոի Ալպէրլզատ շէհրին բրօգէսդան քարոզիչէ
րինտէն տօգուզ քիչի պիլիթթիթաք՝ իպատէթկնահլա
րընտա մադամլա օգուսան պաղը տուալարընը . վէ
մադուսէն Դիւթար Դուսա լաթինճէ սէյլէմէյէ
գարար վէրֆիլէր :

Բրօգէսդանլարըն պիր ախէր շիքեայէթի տախի՝ ե
կեղեցիէրտէ պատկէր գուլտմար ըտը , վէ զպուսնուն իւ
չին ուղղաթառլարա պուլթիթէսթ վէ եկեղեցիլէրէ
պուլթանէ տէրլէր իտի : Բնճադ Պէթման Հոլվէթ
նամ պիր միւթեպէր զաթ Համդուրկ շէհրինտէ պիր
գաչ քիչիլէ պիր շիքէթ փէյտահ էտիպ՝ խաչելուլթիւն
պատկիլի վէ ախէր կէօնէ պատկէրլէր ետիտըմաղա վէ
իպատէթկնահլարընս դօմաղա միւպաշիլէթ էթմէքտէ
տիրլէր : Ալէ հալէա Սուիցցէրինին Յուրիս շէհրինին
բրօգէսդան իպատէթկնահլարընը էփէյլճէ պատկիլէր
իլէ տօնաթմիլ տըրլար :

Չօք բրօգէսդանլար տախի մաթլուպ էթմիլէր քի ,
տուս օլտուղու վաղըթ հէր քէս քէյիի իտէտիղի կի
պի տուրաճաղընս՝ տիղ իւզէրինէ տուրմալարը , վէ ե

պատէթկեալսորն գափուսու աչոյ ոլուպ հեր քէս իս-
թէտի վաղըթ իշերի կիրմսի վէ տուա էտէ պիլմե-
սի րէսմէն թանգիմ ու թէնպիհ ոլունսուն : Ախրլէրի
իսթէմիշէր քի հէր կիւն ժամերգութիւն ոլսուն . վէ
Աօնտիսմէն վէ Ղութէրին իճատ էթտիյի մադամլար ի-
պատէթ կեալարտան րէտտ ու իխրաճ ոլունուպ էդքի
մադամլար եէնիտէն գուլլանըլսն : Բրուսիանըն Քէօլն
չէհրինին պիր քարողիչի տէ՝ իպատէթկեալստ մէմուր
օլսնլարա եարնըզ օրատա կիյմէք իշիւն մախսուս լիպաս
(եկեղեցական զգեստ) օլսասընա դայրէթ էթմիշ տիր :
Պու մուշպալ իւզրէ՝ մուտագգըզ օլմադըյա շէօհրէթ
պուլմուշ օլան “Կէմցէ միլլէթի մապէյնիտէ քրօդէս-
գանըզ չիւրիւմքտէ օլուպ , հէր պապտէ քէնտի ազըլ-
լարնըն տէլալէթինէ րողպէթ էտէնլէր տինսիշլիյէ սափ-
մադտա իքէն , ազիզ քիթապլարա իթիպար էտէնլէր էս-
քի քիյիսէնին ատէթլէրինէ տէօնմքտէ տիրլէր : Պուն-
լար տին տէյիլ տիր , լաքին տինլէրինի տէ կիւն օլա քի
թէմիզլէյլէր :

Խըրսըլ Բուսնաղա օլնա : Թուհաթ Թարգըլա
պիր խըրսըզ թու թուլտուղունուն նազլինի տիյնէտիք :
Պիր ազիմ շէհրին պէզէսթ էնինտէ պիր գաչ տօլապ-
տան հէր կիւն պիրէր իքիշէր փարչա գըյմաթլը շէյ
չալընմատա օլուպ՝ խըրսըլը պուլմագ միմքինսիզ կիպի
օլմուշ ուտու . չիւշքի զիյաաէճէ տօլապլարա կէլիպ
“կիտէն” էջլէ պիր քիմսէ իտի քի՝ եիրմի սէնէտէն պէ-
րի պէզէսթէնտէ տէլալըզ էտէր , վէ հազգընա օլ
գատտր փագթըն գարիբնտա սապըզա թուլթուլաճագ
հիչ պիր շիւպհէ օլմուշ տէյիլ իտի : Պիր բուլմ տօլա-

պրնտան պիր սաաթ չալընմաընտա՝ չին օլ կին մեզ
քիւր տէլալտան պաշգա նէ միւշթերի նէ ահպապ՝ օ
րտայ քիմնէ կիթմիշ տէյլիտի, թահմին ծնուն իւզէ
րինէ օլտու ուսա տա՝ դուրու պիր թահմին իլէ մատ
տէյի զուլդուէյէ վերմէյի մինասիպ կէօրմէյիպ պիր
ֆէնտ տիւշիսնտիւ :

Իսնիւնտէքի չէքմէճէնին իւզերինէ պիր պահալը
սաաթ մաֆաղաը գօտու . վէ տէլալ կէլտիյնտէ՝ եա
նընտաքի գօմշույարըլա թերթիպի օյարագ օնյարըլա
պիր էլըմ մատտէ իչին սէյյէշիր կ պի լաղըտըլա
տալտը . տէլալ պիր իքի տէֆա սէսէնմէսինտէ՝ աղա
ճըզ էյլէն լաթըմըզ վար տէյէրէք օլ թարաֆա պիլէ
պաղմաղ ըտը : Տէլալ պունու մինասիպ վագըթ
պուլուպ մաֆաղալը գօյունուն իչինէ գայտըր
տը , վէ կիտէրիմ սօնրա կէլէրիմ տէմէսինտէ տօ
լապ սահիպի տէքնիւպ՝ հասի՞ պուրտաքի սաաթ
տէյիւ սօրտու : Տէլալ էյլէ չէյ եօղուտու պուն
տա տէյիւ ինքնար էլմէսինտէ իւսթիւնիւ արամագ ի
ճապ էլթի . գօլունուն իչինտէն գափալը մաֆաղա
չըգտը : Տէլալ պէսիմ տիր տէմէսինտէ իչինտէքի նէ
ճինս սաաթ տըր տէյիւ սօրտուլար . հէլալի փէսէնտի
տէ տիր տէտի : Մաֆաղանըն սահիպի օրտտա պուլու
նուպ իչիտէնյէրի շահիտ թուլթու գտան սօնրա՝ ալըն
մաֆաղալը տէտի . իչինտէքի պիր թուղա դըր զը տըր :
Ելտըլար վէ ֆիլ վագը թուղալը պուլուլար , քի խըր
սըզ թուլթուպա օլթա օլմուշ ուտու . դապթիէէ վեր
աիլէր , վէ հէր քէս զայպընը ծնտան արամագտա տըր :

